

KATEDRA GERMANISTIKY
Posudek na bakalářskou práci

Autor: Anna Bartoncová

Titul (česky/německy – anglicky):

Antroponyma ve městě Opavě v roce 1921. Vývoj příjmení v bilingvní části Slezska

Anthroponyme in der Stadt Troppau im Jahre 1921. Die Entwicklung der Familiennamen im bilingualen Teil Schlesiens

Konzultant: prof. PhDr. Libuše Spáčilová, Dr.

Hodnotící kritéria	% podíl na celkové známce	hodnocení
Téma:	5%	1,0–4
Metodologie:	20%	1
Vytvoření korpusu a jeho analýza:	20%	1,7
Použití odborné literatury:	20%	1
Struktura a forma:	20%	2,7
Bibliografický aparát:	15%	1
Celková známka před obhajobou:		1,48

Témata pro obhajobu, průběh obhajoby:

1. Die erste Frage betrifft die Anzahl der Deutschen in der Stadt Troppau im Jahre 1930: In der vorgelegten Arbeit führt die Diplomandin folgende Angaben an (S. 9):

Laut der Volkszählung aus dem Jahr 1921 lebten in Troppau mehr als 33 000 Menschen, von denen 1276 Deutsche waren. „Von den tschechoslowakischen Staatsangehörigen waren 70% der Deutschen und nur 27,1% der Tschechoslowaken.“

Ist die Anzahl der Deutschen im Jahre 1921 richtig? Eine offizielle Statistik führt an, dass im Jahre 1930 36 030 Einwohner in Troppau lebten; davon waren 21 987 Deutsche (60 %). Die Angabe in der vorgelegten Arbeit für das Jahr 1921 scheint falsch zu sein. Bei der Verteidigung wird eine Erklärung verlangt.

2. Im Zusammenhang mit der Ostkolonisation im 13. Jh. schreibt die Diplomandin (S. 19):

„Man kann sich hier fragen, warum Deutsche nach Böhmen kamen – sie wurden von böhmischen Königen oder von der Kirche eingeladen. Viele deutsche Arbeiter, wie zum Beispiel Handwerker oder Bauern sind hierhergekommen, infolgedessen nahm die Wirtschaft in bestimmten Regionen einen Aufschwung.“

Es ist nicht klar, warum die Diplomandin den Ausdruck *Arbeiter* verwendete. Wie entwickelte sich die Bedeutung dieses Wortes und wie ist die aktuelle Bedeutung heute? Kamen Deutsche nur nach Böhmen?

3. Die Namen der Juden bildeten ein interessantes Kapitel in der Entwicklung der deutschen Familiennamen. Wurden im untersuchten Troppauer Korpus solche Familiennamen gefunden, deren Form an die Form der Familiennamen der Juden erinnert, z. B. *Blumental*, *Blumenberg*, *Rosental* u. ä.? Oder konnte man nach jüdischen Vornamen bei hinzugefügten Familiennamen in der Volkszählungsliste darauf schließen, dass es sich um Familiennamen von Juden handelt?

4. Warum wurden die Familiennamen *Hafrang*, *Podlipný*, *Hinterberger* und *Hofschneider* als Satznamen klassifiziert?

5. Auf S. 35 führt die Diplomandin an, dass der Familienname *Kern* (S. 35) Berufe aus dem Bereich des Baugewerbes vertritt. Wie kann man das belegen?

Cítí-li konzultant potřebu vyjádřit se k práci či k průběhu obhajoby verbálně, nechť tak prosím učiní zde (příp. na přiloženém archu)

Předložená bakalářská diplomová práce sestává z teoretické a praktické části. Obě části jsou pečlivě zpracovány. První z nich – část teoretická – je obsažná, poskytuje potřebné informace, byla sepsána za použití dostatečného počtu titulů základní odborné literatury a vytváří odpovídající základnu pro analýzu korpusu. Stěžejní je část praktická. Diplomandka si vytvořila korpus z archivního pramene – sčítacích operátů z roku 1921 – a tento korpus analyzovala. Počet příjmení je úctyhodný, analýzy jsou až na drobné výjimky provedeny správně. Situaci diplomandce ztěžovalo několik skutečností. První z nich byla příprava korpusu, kdy musela přepsat v operátech zapsaná příjmení, mnohem náročnější však byl rozbor příjmení. Vzhledem k bilingvnímu prostředí byla část příjmení německého a část českého původu. Pro diplomandku bylo obtížné pátrat po původu německých příjmení, neboť neabsolvovala disciplínu Vývoj německého jazyka. I přesto se úkolu zhostila výborně. Analýzy jsou provedeny pečlivě a přehledně, vyhodnocení a sumarizace motivů pro vytvoření příjmení umožňují téměř profesionální pohled na opavská antroponyma na počátku 20. let minulého století.

K předložené práci bych chtěla vyjádřit několik kritických poznámek:

- Domnívám se, že příjmení *Hafrang*, *Podlipný*, *Hinterberger* a *Hofschneider* nepředstavují věty a nejsou proto reprezentanty stejné formy příjmení jako např. *Springinsfeld* nebo *Skočdopole*.
- Podle jakých kritérií jsou umístěna analyzovaná opavská příjmení do tabulky 3 v závěru předložené práce?
- V práci se objevuje řada překlepů a přehlédnutých gramatických nedostatků, např. na s. 6: *an dem Jahr 1921*; na s.10: *Wenn man anfängt auf eine bestimmte Weise mit Namen zu beschäftigen ...*; na s. 11: *zum Eigennamen*; na s. 13: *keine feste Familiennamen*; na s. 39: *Umfall* aj.

Věřím, že v diskusi při obhajobě diplomandka tyto kritické připomínky vysvětlí.

Na základě těchto skutečností doporučuji předloženou bakalářskou diplomovou práci k obhajobě a navrhuji hodnocení před obhajobou stupněm B – výborné.

Podpis konzultanta (jen v tištěné verzi):